

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X évfolyam.

FIUME, kedd 1913. május 6.

100. szám

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3, 1 em.
Nyomda telefonszáma (lapzártá előtt) 400.

Felolós szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetés: Aranyban és vidéken:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hírdelések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Gazdaságunk veszedelme.

A háboru réme tört be gazdasági életünk sáncai közé. Régóta állunk fegyverben. Az a pusztítás, amely a Balkán népek küzdelmeit kísérte, lépten-nyomon éreztetett hatását velünk is. Vértelen hadjáratot folytattunk a háboru kitörése ellen és az óvintézkedések annyi pénzbe kerültek és olyképpen bénították meg a gazdasági tevékenységünket, mintha katonáink már tényleg is harc sorban állanának és a háboru kémleltségei szántanak végig gazdasági életünk legszebb vetéseit. Hónapokig hanyódtunk legszébb vetésünk, vállalkozási kedvünk, a legszűkebb korlátok közé szorított gazdasági tevékenységünk a félelem és remény polusai között, amelynek egyikére háborut, a másikára a nemzetek jólétének fejlődését biztosító béke reménye volt felírva. Még van valamelyes reményünk, hogy elkerülhető lesz az összeütközés. De azért már nem az aggodás és a remény végzi bennünk küzködő játkát, hanem a véres valóság mutogatja legsötétebb képét. Mért az eldobott kő már szeli a levegőt és „ki tudja, hol áll meg, meg kit hogyan talál meg“. Mi ugyan váltig azt mondjuk, hogy semmit sem akarunk, csak azt, hogy Skutari az albánoké legyen és az önálló albán fejedelemség legyen védelmezője és megtestesítője a mi nagy érdekeinknek dél felé. Ámde, hogy ez a törekvésünk mennyiben sikerülhet, vagy

mennyiben nem és a már megindult háboru milyen komplikációkat teremthet, azt senkinek látja be és senkinek sem tudhatja.

Kétségtelen, hogy a gazdasági munkásság lesz ennek a bizonytalan helyzetnek, meg a háboru rémségeinek első, biztos sebesültje. Még mielőtt az első gyilkos golyó kirepült a fegyverekből, a gazdasági élet már is betegesen fetreng, a vállalkozás lehetősége meg van bénítva; a munkás keze, szorgalma le van kötve; a tőke ijedten vonul el rejtékhelyébe, a félelem lesz urrá minden kombináció felett és a termelés tényezői megbénítva várják a jobbrafordulás lehetőségét.

A gazdasági munkásság pszichológiája a legszélyesebb. Amikor a háboru küzdelmei és szabadságokat megrendítő, megfelbolygató erői szántanak végig a polgári élet alapfeltételein, a háboru okozta károsodásokat és értékpusztulásokat mellett a legképtelenebb cselekvésekre és mulasztásokra hajtja az embereket a félelem és a jövő bizonytalansága. Ez a kettő a háborus élet legnagyobb veszedelme. Pedig mindenkinek aki ismeri a háboru réme mellett is az élet törvényeit és az állami élet alapfeltételeit, tudnia kell, hogy a legkétségbeesettebb helyzetben is utbaigazító szövetség a nyugodtság és a bizalom. És most, amikor talán csak órák választanak el attól, hogy a kétszínűsködés minket is belesodorjon érdekeink fegyverre való megvédelmezésébe, első és szent kötelességünk felemelni biztató és

— Eh, mit, ostobaság — mormogta Cal intő szavunkat, hogy mindenki acélozza meg a lelkét és akinek csak köze van a gazdasági élet folyamatához, az bátorítsa föl magát és buzdítsa embertársait arra, hogy a háborunak el nem kerülhető bajait és veszteségeit ne tetézzük még a félelem és a megijedés, meg a bizalmatlanság kimérhetetlen csapásaival. Életre hivatott nemzet nem pusztulhat el teljesen. A természet nem seummisíti meg a maga termelő erejét és feltételeit. A munka sem szünteti meg létezését: és a tőke sem szikkad el abban a talajban, amelynek rögét embervér fogja megáztatni. Csak ne ijedjünk meg és ne pusztítsuk el javainkat önmagunk. Bizalommal és kölesönös támogatással álljunk egymás mellé. Szálljon alá legesekélyebb mértékére az önérdék. Tekintsünk messzebbre és a hazafias feladatok kötelességeit ne felejtjük el. Különösen is kell, hogy bátorító szóval buzdítsuk kitartásra azokat, akik a tőke hatalmával vesznek részt abban a küzdelemben, amely a tőkék konzerválása érdekében folyik. Értjük a betevőket. A betétes rendszerint a legijedősebb. Minden szélzörrenésre azt hiszi, hogy az ő megtakarított fillérei pusztulnak el. Pedig épp ellenkezőleg áll a dolog. Sehol sinesen a pénz anyyira biztonságban, mint a takarékbetéteket gyűjtő pénztintézeteknél. Sőt mi több, az összes értékek csak ott vannak igazán biztonságban.

Idejekorán, mikor a tőke-ijedelem még csak abban nyilatkozott meg, hogy az ügyek

„A Tengerpart“ tárcája

Indiai történet.

Darjiling a kalkuttai vagyonos családok nyári tartózkodási helye. Egy óra járásnyira a szélső házaktól, a nepali határ közelében a Dsungel patak mellett indus stílusban épült villa áll, melynek terraszán két tropikus öltözötű férfi beszélget.

— Nos, hogy tetszik a rezidenciám, öreg fiu?

— Nagyon meg vagyok elégedve azzal, amit eddig láttam, Sullivan, az öreg kópé nem tulzott.

A magas, szikár Cal Hobrey, aki szenvedőnek látszott, karonfogta barátját és kivezette a parkszerű kertbe.

— Hm — gondolta a kis Bob Smotterton, kinek gömbölyű vonásain világfájdalom üt — csakugyan nem rossz. De hallgass ide, kedvesem, a gyorsaság, melylyel te terveidet keresztülviszed, nem az én kedvem szerint való s az ebből származó kellemetlenségek félelemmel és aggodalommal töltöttek el, midőn azt hallom, hogy ismét valami új dologba fogsz.

— Tudom, Bob, te jót akarsz, de vigasztalódj, nekem vas bőröm van.

— Talán mégsem olyan vastag, barátom. Istenemre sok bolondot csináltál a legtöbb esztendőben. Először eljegyezted az énekesnőt, nyolc hónappal később elváltál, majd Indiában a kormányzósághoz helyez-

tetted magadat, Kalkuttába jöttél s a legforróbb időben töltöttél itt két hónapot, megkaptad a lázt, s alig felépülve megvettél az első kínálótól Darjilingben látatlanul egy villát. Mért nem küldtél engem előbb megnézni? En sem vagyok régebben Indiában, mint te, azonban mint kereskedő, jobban értek az ilyen dologhoz.

Cal Hobrey idegesen nevetett.
— Öreg pesszimista, ezuttal nincs igazad, neked is tetszik itt.

Bob megrázta a fejét.
— Az mindegy, nem hiszek Sullivannak s holnap átvagolok Darjilingbe és tudakozodom.

A két barát csevegve sétált a fák között. Egyszerre Bob felkapta a fejét.

— Hogy esuszkal az a fiu ott az istálló körül, olyan, mintha rossz lenne a lelkiismerete.

— Hé, fiu, gyere ide!

A fiu, akit Cal Hobrey tegnap hozott Kalkuttából, figyelt, azonban a viselkedése nem változott.

— Na — kérdezte Bob — mit esuszkal ott, mintha gyémántot keresnél a földön, vagy pedig loptál volna egyet?

— Oh, uram, az előbb egy öreg ment erre, aki azt mondotta, hogy ez a vidék a kigyófészkek, vigyázzak magamra, a fehér embereknek azonban ne szóljak semmit.

A két barát összenézett és Bob felhuzta a vállát, intha azt mondta volna: Természetesen. A fiatal indus eltávozott és beosont a házba.

mérgesen — barátaimat az én telkemen nem engedem bántani.

Bob Smotterton felsóhajtott, de követte Calt.

— Te javíthatatlan vagy és maradsz. Egy bolondságból mindig nagyobbat csinálsz. — A másik nevetett, de nem csinált semmit.

Vagy tíz percet mehetett a két barát a háztól, midőn, mintha parancsszóra tennék, megálltak.

— Na itt van! — mondta Bob az első hirtelen ijedtség után.

Előttük volt ugrásra készen egy óriási kobra. Mielőtt még bármire képesek lettek volna, megharapta Bobot.

— Menekülj! — kiáltotta Cal Hobreyre.

Ez azonban gyorsan felkapott a földről egy fadarabot s rávágott vele a kigyóra. Halálosan találta, azonban közben őt is megmarta. Halgatva álltak a döglött kigyó mellett, mely egy nagyon vén állat lehetett s a biztos halál szimbóluma volt számukra.

— Szegény Bob — mondta Cal lágyan — az én hibám miatt...

— Semmi — vágott közbe Bob. — Annyit tudok, hogy még egy órák van. Most menjünk nyugodtan haza. Azután jöjjön a whisky, semmi, csak whisky. Nem használ semmi, de ez minden, amit tehetünk. Nem különösen esztétikus gondolat, de mindegy... végünk lesz, Cal.

Tíz perccel később a két barát a szalomban ült kényelmes székében, az uton pedig egy lovas-küldönc vágatott az orvosért

komolyabbra fordultával elmorzsolódtak az értékpapírok árfolyamai, még idejekorán figyelmeztettük a tőkéseket, különösen a takarékbetéseket, hogy semmiféle háboris riadalomtól meg ne ijedjenek és ha szívkön viselik a maguk érdekét, meg a magyar hitelélet sorsát, ne bolygassák meg a betéteket sem itt, sem a vidéken. Hozzátehetjük, hogy a vidéki pénzüzetekben a takarékbetétek épp olyan biztonságban vannak, mint a legelső fővárosi intézetnél és önmaga ellen, meg a maga vérei ellen követ el bünt az, aki a gazdasági élet szövetségébe részt üt azáltal, hogy betéteit kiszedegeti, vagy azért, hogy otthon rejtse el, vagy azért, hogy más intézetbe vigye. A takarékbetétek ott vannak a legjobb helyen, ahol eddig voltak. Ott vannak gyümölesözően elhelyezve és ott is fognak maradni biztonságban, jó helyen mindaddig, amíg reánk süt a béke napja, a munka zavartalan folyása és az a nyugalom, amelyet csak a tevékenység zaja vált föl.

Különösen is kell, hogy figyelmeztessük a magyar középosztályt, amelynek műveltségénél fogva is tudnia kell, hogy még ha ellenség törne is át a mi határainkba, még akkor sincs veszedelemben a betét. Hogyan lenne akkor, mikor a mi hatalmas monarchiánk kénytelen arra vállalkozni, hogy rendre intsen egy veszedelmes öreg embert. A magyar középosztálynak tudnia kell, hogy mivel tartozik az ország gazdasági jólétének. Neki tudnia kell, hogy Magyarországon a takarékbetét a gazdasági életnek egyik legjelentékenyebb hordozója, hogy az a sok befektetés, ami a mezőgazdaságban gyümölesözik, meg iparunknak és a kereskedelmünknek a nagy részét tartja, annak a legnagyobb része a betétek útján jutott a pénzüzetekhez és a pénzüzetek útján a gazdasági élet forgatagába. Aki azt onnan elviszi, az magán a nemzet gazdasági életén üt sebet.

Az a megpróbáltatás, amelyet gazdasági életünk végig szenved egy esztendőnél hosszabb idő óta, már ugyanis a legnagyobb önmegtartóztatásra szoktatott bennünket. Még lehet talán kisebbre vonni azokat a köröket, amelyekben belül a gazdasági tevékenység biztosan mozoghat, de teljesen megpusztítani itt semmit sem lehet. A magyar

Darjilingbe. Mindegyik előtt egy liter whisky volt, melyből éppen oly sok undorral mint kitartással ittak. Hogy jöttek ide, alig tudták. A borzalom és a halálfelelem lassan az agyvelejükbe jutott; olyan érzésük volt, mintha minden vérük kifolyt volna. A lélekzetük nehéz és zakatoló volt. A vég kezdete — gondolták — s a hideg veríték gyönyöztött a homlokukon.

Az első korty whisky után valamivel könnyebben érezték magukat. A kis Bob felémelte a fejét.

— Cal, valamit be kell vallanom előtted.

Fáradtan pillantott fel Cal Hobrey. Bob folytatta:

— Tudd meg, hogy halálunk tulajdonképpen engem terhel. Te nehezen lennél most Indiában, ha téged May Bridgewood nem hagy el. Akkor te hiába kerested, hogy ki az ember, akivel megszált. Itt ül előtted.

Hobrey fel akart állni, de mégis ülve maradt s maga elé meredve mondta:

— Te....

Bob Smotterton is érezte, hogy a beszélőképessége lassan elhagyja.

— Rövidre kell fognom... A házasságot szerencsétlenségnek tartottam számodra s bizonyítékokat akartam szerezni a nő ellen. Ebben a játékban, én számár, beleszerettem a nőbe. Ő reagált... Nyolc nap múlva visszanyertem az eszemét s most:.... a pokolban van. Megbocsátasz nekem, Cal?

Cal nehezen intett...

Fél órával később a ház előtt egy

nemzet gazdasági élete végre is nem szapabuborék, amelyet el lehet fujni és ha katonáink kénytelenek is lennének a monarchia nagy általános érdekeiért a feketehegyek között véruket ontani, a mi gazdasági tevékenységünk nem akadhat meg; mi dolgozni fogunk, fogyasztani fogunk, takarékoskodunk, gyakorolni fogjuk az önmegtartóztatás minden erényét, de kell, hogy a férfias erő bizalmával és a megijedés gyarlósága nélkül küzdjük végig azt a megpróbáltatást, amelyből gazdasági életünk csak megfiatalodva kerülhet ki.

A magyar értékek reális értékek. A magyar gazdaság valóságos értékekre építette várfalait. Megostromolhatja őket a jogainkért és nagyhatalmi nimbusunkért vívott küzdelmünk, de pusztulás itt csak akkor következhetne be, ha magunk veszítjük el az eszünket. Bizalommal és önmérséklettel nézünk a jövő elé és a legkritikusabb időben se veszítjük el nyugalmunkat és merészleljük megbolygatni azokat a befektetéseket, amelyekre akkor tettünk, amikor bizonyára könnyebb volt a tőkegyűjtés, mint most és a mikor a bizalom bevehetetlen erősségeket mutatta azokat az intézményeket, amelyekre megtakarított filléreinket bíztuk. Bizzuk csak rájuk ezutánra is. Tartozunk ezzel önmagunknak, de tartozunk vele a nemzet érdekének.

Dr. Berényi Pál.

Ujdonságok.

BONYODALMAK A MAGYAR SZINÉSZET KÖRÜL.

Elmondunk egy nagyon furesza, nagyon sajátos és végtelenül jellemző esetet:

Miként olvasóink emlékezni fognak, néhány hónappal ezelőtt itt járt Polgár Károly pozsonyi színigazgató és a Communálét kérte a várostól, hogy abban előadásokat tarthasson. A város a díeső helyet nem akarta „megszentségteleníteni“ a magyar muzsával és ad acta tette Polgár kérvényét, aki természetesen többet felénk sem nézett. Helyette egyszerre csak megjelent Halász Alfréd III-ad rangú színigazgató Fiumében, jött-ment, tett-

könnyü kocsii állott meg s két ur ugrott ki belőle, egy öreg és egy fiatalabb. Az idősebbik Ringston doktor volt, aki egy emberöltő óta Indiában lakott, a fiatalabbik Longley doktor, aki a két barátal egyidőben érkezett ide.

Az összesereglet szolgaszemélyzet körülállta a kigyót, melyet behoztak. Ringston doktor megállott, megnézte a hatalmas állatot s fejét a kezébe vette.

— Mi történik benn? — kérdezte röviden.

— Meghálnak, uram — felelte a szakács.

Mintán Ringston a kigyót megvizsgálta, fiatal társával a szalónba sietett. A két barát ott feküdt a karosszékben, öntudatlanul, krétafehér arccal, a lélekzetük hörögve tört elő. Az öreg orvos káromkodott.

— Gondoltam! Gyorsan a gyomormosót, Songley s a szakács hozzon sok vizet.

— A gyomormosót?...

— Igen, de gyorsan, kérem.

Fél óráig dolgoztak az orvosok, amikor Ringston doktor felpillantott.

— Azt hiszem, meg vannak mentve — mondta megkönnyebbülve.

— Nem magyaráznád meg nekem?...

— Kedves barátom, egy liter whiskyt néhány perc alatt leönteni, ezt nem bírja el az ember.

Songley bámulva nézett rá.

— És a kobra?

— Annak már nem volt mérge. Nagyon vén állatoknál gyakran megtörténik.

Alfred Manus.

vett, és úgy éselekedett, hogy a szemlélőben azt a hitet keltette, mintha társulatával tényleg bejönni akarna. A Communálét persze ő sem kapta meg, ellenben beállított Troppauer Hermannhoz, az Apolló színház tulajdonosához, akihez szólott ekképpen:

— A magyar muzsának nincs hajléka Fiumében. Uram, hozza meg a hajléktalan muzsának azt az áldozatot, hogy átengedi helyiségét 6 hétre a társulatomnak.

Többet is mondott Halász ebben a tórusban, mignem Troppauer meghajolt az érvek előtt és kijelentette, hogy a rendes variéte előadásokat 6 hétre beszünteti, hogy ez által a fiumei magyar közönséget színházhoz segítse. Troppauer és Halász a szerződést annak rendje és módja szerint megkötötték, az utóbbi magára vállalván a házbért és világítást. Történt ez április 22-én, amikor tehát Troppauernek már le voltak szerződötve május első felére az artisták. Sürgönyileg lerendelte őket, mert azt hitte, hogy Halász jön 1-én. Hite csak megerősödött, mikor 2 napra rá, a határidőre pontosan 1000 korona bántpénzt küldött Halász sürgönyileg. Igaz, hogy ugyanaznap már sürgönyileg kérte a pénzt vissza jelenlegi állomáshelyére: Csáktornyára, ámde Troppauer kijelentette, hogy a szerződéstől most már nem állhat el. Halász újra eljött Fiuméba, jött-ment, végre kijelentette, hogy május 1-én társulata megérkezik.

Április 30-án délig nem adott magáról életjelt Halász. Sem az előleges jelentés, sem a színház szükséges átalakítási munkálatai iránt nem intézkedett. Délután sürgöny jött tőle, hogy a társulat szombaton érkezik, vasárnap előadást tartanak, az előleges jelentést express levélben küldi, ezt Troppauer nyomassa és osztassa ki az ő költségére. Ma, május 5-én még mindig nincs itt az április 30-án jelzett express levél. Több, mint bizonyos, hogy fel sem adta Halász Alfréd. Hogy miért bizonyos? Mert egy ma vett értesülés szerint a társulat még mindig Csáktornyán aratja azokat a bizonyos babárokat és egyáltalán semmiféle előkészületet nem tett és nem tesz arra, hogy eljőjön.

Eddig van a fura história, amely után első sorban tisztázzuk azt a kérdést: nyert-e Troppauer ennél az ügynél. Megállapíthatjuk, hogy súlyosan ráfizetett. Igaz, hogy 1000 koronát kapott, viszont 1-én, 2-án, 3-án üres háza volt, mert a hír már el volt terjedve, hogy színház jön. Tagokat nem szerződthetett, mert hiszen csak kabaré lett volna. Csináltatott 700 koronás faházat, ahova felvonásközökben egy pohár sörré mehetett volna a közönség. Mindehhez hozzájárult a morális károsodás. És mindez azért, mert jött egy fiatal ember koncesszióval a kezében, a magyar muzsa bajnokának adta ki magát, ennek kért hajlékot és Troppauer a sajátját akarta odaadni. Aztán felmerül a kérdés, mi célból rendezte ezt az „isteni színjátékot“ Halász Alfréd? Ha már elhiszük, hogy bejönni akart Fiuméba, akkor miért nem sietett rendezni az ügyet akkor, mikor már tudta, hogy nem jöhet. Miért hallgatott és hallgat, mint a dinnye a füben?

Elvitathatatlan, hogy Halász Alfréd nemesak Troppauernek okozott kárt, aki természetesen bíróság elé viszi az ügyet, hanem esorbát ejtett a magyar színészet presztizsén is, amelyre pedig Fiumében jobban kell vigyázni, mint máshol.

k. p.

— **A főhercegnők elutaztak.** Alice toscánai nagyhercegnő és Klotild főhercegnő ma reggel 8 órakor eltávoztak Fiuméből. A főhercegnők Salzburgba utaztak.

— **A kormányzó elutazott.** Wickenburg István gróf v. b. t. t. kormányzó vasárnap este 6 órakor — mint előre jeleztük — Budapestre utazott, ahol több hivatalos ügyet intéz el.

— **Személyi hír.** Bartóky József dr. földművelésügyi államtitkár családjával együtt tegnap Abbáziába érkezett és a Gámmán szanatóriumban szállt meg.

— **Hajógépészek képzése.** A hajógépészek egyesülete memorandumot intézett a kereskedelmi miniszterhez, a melyben arra kéri a minisztert, hogy a hajó-gépvezetőknek nyújtson alkalmat magasabb szellemi és szakki képzésre. A memorandum egy-egy példányát megküldötték Wickenburg István gróf kormányzónak és Kankovszky Ferenc miniszteri tanácsosnak, akik a kérelmet komoly tanulmány tárgyává tették s igyekeznek a szeptemberben megnyíló ipariskolában, akár más módon lehetővé tenni a hajógépészek kívánságát.

— **A zátonyrafutott Illiriát megszabadították.** A Tripovich cég Illiria nevű gőzöst mely, mint megirtuk, múlt hó 28-án, Spalatóból cementrakományal Tripoliszba menet a legveszedtmelebb Spalmadori sziklák egyikén zátonyra futott, tegnap szerencsére megszabadították. A megmentésére a Belrorie és Cyklops mentőhajókat, óriási darukkal felszerelve, küldötték ki. A zátonyrafutott hajó terhének, klb. egyharmadát, 600 tonnát a tengerbe voltak kénytelenek dobni, míg a szállítmány visszamaradt részét átrakták.

— **A kikötőből.** Május 4. É r k e z e t t : Brünn osztrák gőzös 130 tonna tengerivel és 100 tonna vegyes áruval.

Indult: Split osztrák gőzös Makarskába 200 tonna buzával.

— **A Saxonia Fiumében.** A Cunard társaság Saxonia kivándorló gőzöse május 16-án érkezik Fiuméba és 17-én indul vissza Amerikába.

— **A miniszter köszönete.** A vall. és közokt. miniszter Maros-Tordamegye törvényhatóságának, a fiumei állami felső kereskedelmi iskolával kapcsolatos kiviteli akadémia két hallgatója részére tett 300 koronás ösztöndíjadományáért, köszönetét nyilvánította.

— **Az Adria-kiállítás megnyitása.** Bécsből jelentik: Szombaton délelőtt, ragyogó májusi időben nyitotta meg Ferenc Ferdinánd trónörökös az osztrák Adria-kiállítást. Az ünnepségen megjelentek Lipót Szalvátor és Károly Albert királyi hercegek is, továbbá a kormány, a diplomáciai testület tagjai, számos polgári és katonai előkelőség. A trónörökös tíz órakor érkezett meg a kiállítás kapujához, ahol a tengerész zenekar az osztrák néphimnusszal fogadta. A kiállítás bizottság nevében Dersatta dr. elnök üdvözölte a trónörökösöt és beszédében vázolta a kiállítás célját, amely abból áll, hogy szemléltető módon akarják megmutatni az adriai partvidék kulturai fejlődését. Ferenc Ferdinánd trónörökös válaszában utalt az Adria-vidék természeti szépségeire és Ausztria életében való, egyre fokozódó jelentőségére és a kiállítást megnyitotta. Miután több vezető személyiséget bemutatnak, a királyi herceg megtekintette a kiállítást, a melyről a legelismertebben nyilatkozott.

— **A gyáriparosok fiumei fiókjá.** Szombaton este a munkaadók egyesületének helyiségében — miként előre jeleztük — meg-

alakult a Magyarországi Gyáriparosok Országos Szövetségének fiumei fiókjá. Az alakuló ülésre Fiuméba jöttek Hegedüs Lórán dr. orsz. képviselő, a Gyosz. ügyvezető igazgatója. A megjelenteket Steinacker Arthur, rizsgyár alelnöke üdvözölte, aki mint az előkészítő munkálatok vezetője, az alakuló ülésen is elnökölt. Röviden ismertette az ösz-szejövetel célját, aztán átadta a szót Hegedüs Lórán dr.-nak. Hegedüs általánosságban vázolta az egyesület célját, míg a részleteket Gratz Gusztáv ismertette. Utána a vezetőséget választották meg. Elnök lett Hoyos Edgar gróf, a torpedógyár igazgatója, alelnök: Ferdinandy Lajos, Lazarus József, Havas Izsó és Krausz Hugo. Titkár: Rudan Aldo dr. Választmány: Ossoinack András, Mini Ariosto, Giordano József, Eidlitz Hugo, Szücs Géza, Székely József, Bakarcic Pál, Premrou József, Essen Ede, Kubin Ernő és Falter Henrik. — Bakarcic kijelentette, hogy a választmányi tisztséget, nagy elfoglaltsága miatt, nem fogadhatja el. Helyét egyelőre betöltetlenül hagyták. A vezetőségnek választáson kívül tagja Steinacker Arthur, aki a fiókot esetről-esetre Budapesten is képviselni fogja. A gyűlésről táviratban üdvözölték Chorin Ferencet, a Gyosz. elnökét. Este 8 órakor Hegedüst és Gratzot többen átkísérték Abbáziába, ahol társas vacsora volt.

— **A Tatra—Adria tura.** A valóban nagyszabásúnak ígérkező turaut előkészületei lázas gyorsasággal haladnak előre. Az alispánok minden, az utvonalon fekvő községekben plakátokon hívják fel a lakosság figyelmét a versenyre s az utak tisztántartására, valamint az átvonulás idején a kocsiforgalom megszüntetésére. A május elsőjén lejárt nevezési zárlatig 27 kocsi jelenttek be s ha ehhez a kisérő kocsikat és a **valószínű utónevezéseket** hozzászámítjuk, bizonyára legalább ötven kocsi fog a versenyen résztvenni. A turaut tehát kétségkívül az ideisportszezon legjelentékenyebb eseménye lesz. A május elseji első nevezési zárlatig a következő nevezések érkeztek be:

1. Hazai Automobil rt. 2. Hazai Automobil rt. 3. Robert Siercke. 4. Kobek Kornél. 5. Hirsch Dezső dr. 6. Csiki Ferenc dr. 7. Héger Jenő. 8. Ifj. Röck István. 9. Szarvassy Imre dr. 10. Urbán Zsigmond. 11. Delmár Walter. 12. Weiner Imre. 13. Vermes Gvula dr. 14. Fejes Jenő. 15. Kövér Viktor. 16. Höcker Frigyes. 17. Haas János. 18. Draskovich Pál dr. 19. Fritz Carl. 20. Ifj. Kienast Ferenc. 21. Friedrich István. 22. Werlin Jacques. 23. Christoph Ödön. 24. Ortutay Lajos. 25. Palugyay Antal. 16. Delmár Tivadar dr. 27. Kolovrat Sándor gróf.

Az eddig felajánlott tiszteletdíjak a következők: 1. József királyi herceg díja. 2. Budapest székesfőváros tiszteletdíja (szobor). 3. Királyi Magyar Automobil-Club tiszteletdíja. 4. Motor Sport Társaság díja (serleg). 5. Nagykanizsa város tiszteletdíja. 6. Pécs szabad királyi város tiszteletdíja. 7. Lipik gyógyfürdő tiszteletdíja (ezüstserleg). 8. Heiszler Vilmos kereskedelmi tanácsos tiszteletdíja (aranyserleg). 9. Zsolnai Miklós tiszteletdíja. 10. Littke József tiszteletdíja. 11. Fiume város tiszteletdíja. 12. I. Horvát Automobil-Club tiszteletdíja. 13. Hellenbach Dénes báró tiszteletdíja. 14. Pozsony szabad királyi város tiszteletdíja. 15. Benz tiszteletdíja. 16. Adria Tengerhajózási rt. tiszteletdíja.

E héten készült el a turaut végleges térképe is, amely a legnagyobb gondal tünteti fel az utvonalon minden részletét, emelkedéseket, kanyarulatokat s általában mindent, ami a pontos tájékozódáshoz szükséges.

— **Betörők a koresmában.** Zorich Joachim koresmáros ma hajnalban fel akarván nyitni a via Giuseppen levő koresmáját, zajt hallott a helyiségben. A kulcs nem ment be a kulcslyukba, mire Zorich tisztán lett azzal, hogy betörők vannak a koresmában. A betörők, akik ketten voltak közben kiugrottak a koresma egyik ablakán és

meneküléshez láttak. Egy közrendőr észrevette a menekülő betörőket, akiket feltartóztatott. Mindkettőt be akarta kísérni a rendőrségre, az egyik azonban kiesüszott kezei közül és elmenekült. A másikat, akit bekísért a rendőrségre Pokler Lajosnak hívják. Letartóztatják. A megszökött betörőt nyomozzák. A koresmáros megállapította, hogy csak 3 korona értékű élelmiszert vittek el.

— **Az Apolló új műsora.** Lapunk más helyén olvasható az a sajtósági történet, ami Troppauer igazgatóval, az Apolló tulajdonosával megesett. Ez az eset magyarázza meg, hogy a szokásos beszámolót csak ma, 5-én adjuk közre. A műsor u. i. folyton a levegőben lógott. Mert ha jön a színház, akkor csak kabaré lett volna, de mert nem jött, a rendes programot kellett beállítani. Troppauer igazgató itt mutatta meg, hogy mit tud. Rengeteg sürgönyeinek eredményeként a közönség pompás élvezetben részesült és mintha a bemutatott produkciók kárpótolni akarnák Troppauert: egyik nagyobb sikert aratott mint a másik. Így határozottan szerencsés ötlet volt *Orlofska Szidi* szerződéjét meghosszabbítani. Ez a jóhangu, temperamentumos énekesnő kedvence lett a közönségnek, amely örömmel látja őt továbbra is sikereinek eddigi helyén. Ugyanez áll *Steiner Emanuelre*, a csodás számművész — eleven történelemre. Ő tegnap bravuroskodott Fiumében utoljára és bizonyára épp oly kedves emlékekkel távozik tőlünk, mint amilyen elismeréssel mi adózunk az ő abszolút művészetének. Helyét is már mások, újak töltik be, akik csak most érkeztek meg Fiuméba. — A legteljesebb sikert aratta *Végh Zsazsa*, az elegáns és szép táncosnő, a ki a bübájós keleti és a temperamentumos angol táncok egy-egy tetszetős szerzeményével érdemelte ki a tapsokat. Végh Zsazsa, a ki a természet bőkezűen áldott meg külső előnyökkel, a fővárosi közönségnek is kedvence, kétségtelen tehát, hogy Fiumében a legkényesebb igényeknek is meg fog felelni. — *A Boros-pár is* táncokat mutat be, még pedig olyanokat, amelyeket nem mindig láthatunk. Angol táncuk nehezebb, de a híres apacs-tánc kétségtelenül tetszetősebb és ezzel őszinte, nagy sikert is aratnak. Az angol táncnál sok négeren tultesznek, az apacs-táncnál pedig megkapó színjátzó készségről tesz bizonyosságot ez a pompás táncos-pár. *A Willand-trio* akrobata mutatványokkal ejti bámulatba a közönséget. Hajmeresztő dolgokat művel ez a három angol, az érdeklődést a legnagyobb mértékben felkelti minden produkciójuk és a falrengető tapsokat nagyon kiérdemelték. — *Roety* Oszkár mint komikus és a darabban mint színész érdemel teljes elismerést. *Norman* Sonja a szubrett és *Pacerska* Ella a táncosnő szintén nagy részt kérhetnek abból a sikerből, amelyben a bemutató egészben részesült. És ha az elmondottakhoz hozzá gondoljuk a ma érkezetteket, akkor az Apolló mostani műsorának a legszebb jövőt jósolhatjuk.

— **A kőműves balesete.** Novakovics Miklós 23 éves kőművesre szombaton délután munkája közben ráesett egy gerenda, amely súlyos sérülést ejtett a fején. A szerencsétlenül járt kőművest beszállították a kórházba.

— **A tengerbe esett.** Benicek József 32 éves munkás szombaton a Baross-kikötőben séta közben megbotlott és a tengerbe esett. Egy közelben horgonyzó vitorlás matrózai kimentették a vízből Beniceket, akit a kórházba szállították.

— **Abbázia vendégei.** 1913 jan. 1-től 1913 április 30-ig Abbáziát 17.267 fürdővendég kereste fel. 1913 április 30-án az össz-vendégek száma 2491.

NESTLÉ FÉLE
régebevált **GYERMEKLISZT**
PRÓBADOBOZT INGYEN KÜLDÜNK!
HENRI NESTLÉ, WIEN, LBIBERSTRASSE 48

— **Az apa büne.** A járásbírósa szombaton egy Merlak Mario nevű 16 éves fiú felett ítélkezett. Az volt a büne, hogy Bullian Janka cipőüzletében lopást követett el. A fiú elmondta a tárgyaláson, hogy atyja állandóan részegeskedett s emiatt az anyja dolgozott. Reá és három testvérére senkisé is ügyelt fel, úgy, hogy megeromlottak. A járásbírósa 4 évi javítóintézeti internálásra ítélte Merlak Mariót.

— **Erőszakos szerelm.** Március 1-én hajnalban — mint annak idején megirtuk — Scala Paula 18 éves leány sirva jött a rendőrségre, ahol elpanaszolta, hogy két fia talember erkölestelen merényletet követett ellene. Elbeszélte, hogy a nagybácsijával a kit néhány napra meglátogatott késő estig egy vendéglőben ült. Minthogy a nagybácsija nem akart a vendéglőből hazamenni, ő egyedül ment hazafelé. Az utcán Stanko Lajos 27 éves kocsis megszólította és azt mondotta, hogy a nagybácsi kérésére hazakíséri. Elfogadta a fiatalember társaságát. A Rinaldi-telkeken Stanko megragadta, egy bérkocsiba lökte s merényletet akart ellene elkövetni. Kiáltásaira elősietett Baraksdics Rade, az Amerika vendéglő tulajdonosa, aki látszólag védelmébe vette, de azután ő maga élt vissza védtelen helyzetével.

A törvényszék ma zárt ajtók között tárgyalta az erkölestelen merénylet ügyét. A két vádlott tagadott. Nyole tanut hallgattak ki, de ezek semmit sem tudtak mondani az esetre vonatkozólag. Az orvosszakértő nem tudta megállapítani az erőszakot, mert Scala Paula egyizben operációnak volt alá vetve. A törvényszék nem látta bebizonyítottának a vádat, s mindkét vádlottat felmentette. Az ügyész felebbezett, ugyszintén a leány is.

— **A Corso mozgófényképszínház** ma esti új műsora a következő: Tájképek. A Wenzel-testvérek variété. A kém, dráma, Broncelli gesztenyeárus. Ezenkívül Carmellini a híres bűvész fellépte.

— **Az abbáziai Szező szanatóriumba** az elmúlt héten a következő vendégek érkeztek: Fischer József dr. gyógyszerész, Budapest, Herczeg Irma dr., Budapest, Nagy Sándor dr., alispán, Weiss Edith asszony, Budapest, Dosztál Jakab, Komárom, Gyürky László gróf, Losonc, Popovics Miklós, Bessenyei Berta asszony, Budapest, Gergely Dezső dr. ügyvéd, Miskolc, Auerfurth Jolanda báróné, Schön. H., Saxlehner André, Budapest, Stojanovics Sándor, kapitány, Bukarest, Grünfeld Henrik, Budapest, Herz Ödön dr., Budapest.

x **Uj fogtechnikus.** Novák Rezső fogtechnikus május 10-én műtermet nyit a Corso 42. száma alatt levő Mattiassi házban. Legújabb amerikai rendszer szerinti munka Modern hygiénia.

— **Berlin-szálloda Budapest.** A főváros élete újból egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay-utca 10. sz. a. megnyitott a 140 díszesen berendezett szobából álló Berlin-szálló, melynek vezetését Winkler Ottó, az abbáziai Lederer-penzió volt igazgatója, a Royal nagyszálló volt titkára, a berlini Hotel Moupol volt igazgatója vette át, ami egymagában garancia a szálló előkelő szakszerű vezetésére.

TŐZSDE.

	Máj. 3. zárvat	Mai árt. 1/2 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hiteleszvény	803.—	814.—
Osztrák hiteleszvény	619.50	618.—
4%-os koronaáradek	81.50	81.80
Osztr.-magy. államvasut	704.50	714.—
Jelzálogbank	422.—	426.—
Leszámitolóbank	503.—	509.—
Hazai Bank	279.—	280.—
Magyar Bank és Keresk. R-T.	535.—	544.—
Rimamurányi	711.50	715.—
Salgótarjáni	763.—	765.—
Közuti Vasut	615.—	621.—
Városi Villamos	356.—	360.—
Adria	529.—	—
Déli Vasut	118.—	—
Magyar Cukoripar	2950.—	—
Rizsgyár	4200.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza áprilisra	—	—
Buza májusra	11.06	11.05
Buza októberre	11.84	11.76
Rozs 1913 áprilisra	—	—
Rozs októberre	9.77	9.73
Tengeri májusra	8.15	8.11
Tengeri júliusra	8.32	8.26
Zab áprilisra	—	—
Zab októberre	8.91	8.77
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hiteleszvény	606.—	616.—
Magyar hiteleszvény	803.50	814.—
Osztrák magy. államvasut	689.—	714.—
Déli Vasut	117.50	123.—
Áipesi	975.50	995.—
Skoda	787.—	808.—
Osztr. koronajár.	83.50	—

Fiumei és triezsti értékek:	Legutóbbi körök átlagár.
Fiumei 4%-os köcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	112.—
Litorale Bank és Takaréksz.	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter“ tengerhajóz.	500.—
Magyar-Horvát Gőshajótárs.	1450.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1150.—
Orient tengerhajózási társ.	1300.—
Ált. Forgalmi r. t. régi ex	1900.—
Magyar Olajgyár	1800.—
Austro-Americana ex	202.—
Navigazione Libera Triest	280.—
Osztrák Lloyd	623.—
Stabilimento Tecnico	560.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	9850.—
I. Triezsti Rizsgyár	432.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t. ex	696.—
Spalatoí Portland Cement	408.—
Assicurazioni Generali Nap.	398.—
Riunione Adriatica	880.—
	3900.—

Két kanári elrepült
szombaton a Deák-korzó 14 sz. házból. Aki a 2 madárkát elfogja és visszahozza, mindegyikért 10 korona jutalmat kap. Cim a kiadóhivatalban.

Telefon — Távirat.

A képviselőház ülése.
BUDAPEST, május 5. A képviselőház mai ülésén két képviselő kivételével csupa munkapártiak jelentek meg. Sándor Pálról és ifj. Erdélyi Sándorról ezért az a hír terjedt el, hogy visszalépnek a munkapárthba. Ezt a hírt azonban az illetők maguk a meghatározottabban megeafolták.

Gróf Tisza István elnökle alatt fél 11 órakor nyitották meg az ülést, amelyen felolvasták az új ülészakot megnyitó királyi kéziratot és megválasztották alelnökökké Beöthy Pált és Szász Károlyt, Angyal Józsefet pedig háznagygyá. Betöltötték a jegyzői állásokat is, a bizottsági tagok választása holnapra maradt. Ezután

Lukács László miniszterelnök állott szólasra és bejelentette a Háznak, hogy abban a pillanatban hozták tudomására azt a hírt, hogy Montenegró minden feltétel nélkül hajlandó kiüríteni Skutarit. Midőn a monarchia erélyes állásfoglalásának ezt az örvendetes eredményét bejelenti, reméli, hogy Montenegró királya minden halogatás nélkül beváltja ígérétét. A miniszterelnöknek ez a beszéde óriási hausset okozott a börzén.

Az ellenzék értekezlete.
BUDAPEST, május 5. A szövetekezett ellenzék a néppárt körhelyiségében ma délelőtt ülést tartott. Justh proklamációt akart kiadatni a háboru ellen. Justh tervét sokan elleneztek. Apponyi pedig azt mondta, hogy a Kossuth-párt ellenproklamációval fog erre feleni. Justh dühtől remegve mandátumáról való lemondással fenyegetődzött és csak hosszas rábeszélés után távozott el az értekezletről. Az ellenzék ezután elhatározta, hogy a képviselőházba nem megy be, mert a mostani helyzetet nem tartja erre alkalmasnak.

Miniszterek a királynál.
BÉCS, május 5. Gróf Stürgkh osztrák miniszterelnök ma délelőtt kihallgatáson volt a királynál, aki után gróf Berchtold és Kroatia közös minisztereket és Conrad vezérkari főnököt fogadta. A három utóbbi még a délelőtt folyamán résztvett a trónörökös elnökle alatt tartott katonai tanácskozáson.

Horvátországban nem lesz statárium.
BUDAPEST, május 5. Egy prágai újság azt írja, hogy a magyar kormány Horvátországban kihirdeti a törvényen kívüli állapotot. A prágai lapnak ezt a híret illetékes helyen megeafolták, mert semmi szükség sincsen a kivételes rendszabályok életbe léptetésére.

Tudja Ön már,
: hogy mi az :

ALGA?

Az ALGA egy kizárólag növényi nedvekből készülő gyógyszer, mely biztos eredménnyel használható csúzfájdalmak, fejfájás, fogfájás, kellemetlen szájszag, nátha, gége és mellhurutok, gyomorgyengeség, hányás, tengeri betegség és ájulás ellen valamint használható a rossz levegőjű betegszobák levegőjének tisztántartására és bármely szoba levegőjének illatosítására.

Kapható kizárólag! **Budak D.** gyógyszerertárában

VIALE DEAK — FIUME — VIALE DEAK

A horvát képviselők.

BUDAPEST, május 5. A horvátországi képviselők a parlament megnyitására Budapestre érkeztek és a Continental szállodában tanácskozást tartottak.

—o—

A osztrák képviselőház szünetel.

BÉCS, május 5. Gróf Stürgkh osztrák miniszterelnök kijelentette, hogy ebben a hónapban az osztrák képviselőházat nem hívják össze, mert a reichsrath munkaprogramja el van intézve.

—o—

MONTENEGRO ELLENTALL.

BERLIN, május 5. (Érkezett reggel 8 órakor.) A hatalmak között nagy konsternációt keletett Danilo trónörökös sakkuzásán, aki — tudvalevőleg — Skutarit Montenegro fővárosának proklamálta. Ezzel Montenegro a hatalmakat befejezett tények elé állította és valósággal provokálta a katonai akciót.

—o—

MONTENEGRO TÁMAD?

BERLIN, május 5. (Érkezett reggel 8 órakor.) Ide az a hír érkezett, hogy Montenegro a határon koncentrálna csapatait és különösen a dalmát partok mentén vannak erős csapatok. A Nyegus hegységen ágyutűrt állítottak fel, melyek Cattaróra vannak irányozva.

—o—

Mi az igazság.

BÉCS, május 5. (Érkezett délelőtt 11 órakor.) Korán reggel az a hír terjedt el, hogy a montenegrói sereg kironult Skutaritól. Ezt a hírt hivatalosan még nem erősítették meg. Ezzel szemben áll Danilo proklamációja a montenegrói támadásról érkezett hírről. E pillanatban tehát egyáltalán nem lehet tudni, hogy mi történik Skutariban és Montenegroban.

—o—

Az olasz főparancsnok.

ROMA, május 5. Az Albániába rendelt sereg fővezérévé a hatodik hadtest parancsnokát nevezték ki.

Montenegro észre tért.

CETTINJE, május 5. **TEGNAP NIKITA TANÁCSKOZÁSRA HÍVTA ÖSSZE A TÁBORNOKAIT ÉS TUDATTA VELÜK, HOGY KÉSZ KIÜRITENI SKUTARIT.**

CETTINJE, május 5. **AZON A KORONATANÁCSON, MELYEN NIKITA BEJELENTETTE, HOGY ALÁVETI MANTARIT A HATALMAK AKARATÁNAK, A TÁBORNOKOK ÉS MINISZTEREK MEGJELÉNTÉK JELEN. A KORONATANÁCS MEGJELÉNTÉSE VILÁROS LEFOLYÁSÚ VOLT, HOGY A KIRÁLY A LEGHATÁROZOTTABBAN KÖVETELTE SKUTARI KIÜRITÉSÉT, A MINISZTEREK PÉLDÁUL AZT FEJTEGETTÉK, HOGY NEM KÉNEK ELGÉDNI A PRESSZIÓNAK.**

LONDON, ápr. 5. Cettinjei jelentések szerint, hogy Nikita király kormányának akaratára ellenére rendelte el Skutari kiürítését. A király határozott fellépése folytán a kormány lemondott. Nikita elfogadta a lemondást, egyben tudatta a hatalmakkal, hogy aláveti magát akaratuknak és seregét kivonul Skutariból.

BÉCS, május 5. Ide az a hír jött, hogy Montenegroi koronatanács úgy határozott, hogy Skutari át-, vagy át nem adása ügyében május 8-án összeülő skupstina a cettinjei kormány tudatja a londoni reünión, hogy a koronatanács elvben adja a hatalmak javaslatát.

AZONNAL TAKARODNI!

BÉCS, máj. 5. Ausztri-Magyarországot nem elégíti ki a montenegrói koronatanács határozata. A monarchia ragaszkodik ahhoz, hogy Montenegro azonnal és feltétel nélkül vonuljon ki Skutariból. A monarchia nem hajlandó további elhatározását a skupstina észjárásától függővé tenni, hanem ha Skutariból ma a katonaság ki nem vonul, azonnal megkezdi a katonai akciót.

A londoni reünio.

LONDON, május 5. Diplomáciai körökben nagy az öröm, hogy Cettinjében elhatározták Skutari kiürítését. A ma délutáni nagyköveti konferencián tehát már valószínűleg eldől Skutari kérdése. Gróf Beckendorff orosz nagykövet folytonos távirati összeköttetésben áll kormányával. A diplomaták leginkább arra kíváncsiak, hogy az osztrák-magyar nagykövet mit szól a ma délutáni reünión a cettinjei koronatanács határozatához.

—o—

A követek figyelmeztetése.

CETTINJE, május 5. A hatalmak követői tegnap felkeresték Nikitát és erélyesen felszólították, hogy nyomban hagyja el Skutari. Az entente követői kijelentették Nikitának hogy sorsára bizzák Montenegrot ha nem engedelmeskedik. Ugy látszik, a követek fellépése volt hatással a királyra.

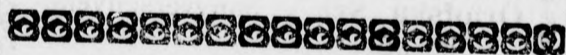
—o—

A hadműveletek.

BÉCS, május 5. Ausztria-Magyarország és Olaszország közös program alapján fogják végrehajtani a hadműveleteket. A monarchia északról, Olaszország délről szállja meg Albániát. Lehet, hogy a hadműveleteket a két állam nem egyszerre kezdi, de ennek csak stragieiai oka van. Délről u. i. gyengébb ellenállás várható, így Ausztria előbb vonul Észak-Albánia ellen.

Ütközet Essad és Dsavid basák között.

PARIS, május 5. Essad és Dsavid basák serege között heves ütközet volt, amely Essad pasa győzelmével végződött. Essad ezután bevonult Durazzóba, ahol a szerb seregnek semmiféle ellenállást sem fejtettek ki.

Ella Villa

Penzió és vendéglő, Abbazia. Szobák ellátással és ellátás nélkül. Mérsékelt árak.

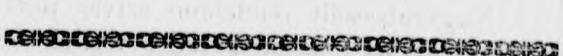

Elköltözés miatt eladó

két modern berendezésű, jól menő, központi fekvésű

masoda.

Garantált jövedelem. Cim a kiadóhivatalban.

Dr. Marsik Andor

ügyvédi irodáját Riva Marco Polo 10 sz. alá helyezte át.

„A TENGERPART“ telefon sz. 229.

1 LEGUJABB.

Ha Hegedülni óhajt megtanulni, rendelje meg a tisztán kidolgozott, remek hangú, domboru hegedűt, tokkal, 16 drb. felszereléssel és mesés ajándékkal együtt

csak 12 koronáért

Wagner a „Hangszer-Király“

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen.

Ovás: Figyejenj jól a pontos címre és házszámra.

Magyar borok!

Ajánlok kitűnő visontai és mátrahegyaljai **fehér rizling** és **vörös borokat**, szavatolt természetes tiszta minőségben, literjét 80 fillérért, avagy házhoz szállítva, fogyasztási adóval együtt 1 koronáért,

PAUK ÖDÖN - FIUME, Riva Szápáry 16.

Le-kisebb vétel 30 liter. Mintát ingyen.

Fiumei magy. Uri és Női Fodrászterem

Adria palota. Telef. II-60.

Ujjonnan és higienikusan berendezett külön kabinokban olcsón végeztek **fejmosás, hajfestés, onduláció, divatos fésülés és manicure.** Nagy raktár divatos betétekből, vágott hajból és pipere cikkekből.

A higienikus uri teremben gyors és pontos kiszolgálás.

Tengeri szanatorium

Fiume mellett **Portoré** Fiume mellett

gyermekeknek és felnőtteknek. Modern intézet 100 ágygyal, 2 orvos, villanyvilágítás, gőzfürdés. Mérsékelt árak, Prospektus.

Modern kényelemmel felszerelt üzlethelyiségek még kiadóak mostan épült új házban, az állomás közelében.

Értekezni: I. Dubravicsicsnál Via Petrarka 6. a dohánygyár mögött. Telefon 5-54

ADELSBERG

a világhírű barlangváros legelőkelőbb szállója

Grand Hotel Adelsbergerhof

Penzió, étterem, kávéház, autogarage. **OLCSÓ ÁRAK.**

A szálló hatalmas park közepén fekszik. Üdülőknek igen alkalmas hely.

ARBE

Park Hotel

közvetlen a tengerparton, teljesen új, modernül berendezve. Nagy fedett terasse. Étterem a házban. Villanyvilágítás. Pensio naponta 7 korona. Magyar kiszolgálás.

—o—

IDEGENFORGALOM

(Mouvement d'étrangers)

ABBAZIA

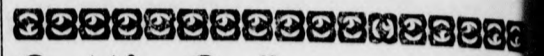
tegnap érkezett fürdővendégei:
(Hótes arrivés hier:)

Burgner Pál Budapest	Jolanda
Brodsky Sándor Pétervár	Istria
Breyer Márkus Krizevich	Antonienhof
Balsambaum Pauline Wien	Speranza
Beyer Fred St. Luis	Splendit
Baracs Márcel dr. Budapest	Palace
Bauer Lujza Budapest	Palace
Czomka Zsigmond Debrecen	Securanst.
Deutsch Christine Krizevich	Antonienh.
Dostal József Loojschitz	Speranza
Dammeger D. Düsseldorf	Stefania
Dovrak T. Brno	Londr.
Erényi Ármin Edelény	Royal
Endre Lajos Budapest	Riviera
Elias András Miskole	Securanst.
Engel Gusztáv dr. Budapest	Janette
Erényi Ilonka Edelény	Royal
Fleischer Adolf Prága	Strand H.
Fock M. A. Hollandia	Palace
Findal Baró Hollandia	Palace
Füzes Benjámín Miskole	Securanst.
Frank August Wien	Londr.
Freschl Róbert Wien	V. Viktor
Gaburri Alois Wien	Neues Kurh.
Giros Berta Edelény	Royal
Gorczyegewsky Stanislaw Varsó	Mascagni
Gábor István Budapest	Securanst.
Garai Jenő Kassa	Palace
Heumann Sándor Budapest	Drazia
Hovak Wien	Cattage
Henek Ludwig Lemberg	Augusta
Hadik Carl Wien	Regina
Hulitius Gizella Budapest	Antonienhof
Hutter Betty Wien	Stiglic
Haggemessy Lajos Budapest	Hermitage
Hlobetz Sándor Ujpest	Manser
Hubrich Marian Krakkó	Speranza
Hacker Kornél Wien	Quarnero
Hofer Charlotte Wien	Stefania
Hofer Carlo Wien	Stefania
Jabekowska Maria Varsó	Istria
Justh János dr. Budapest	Stefania
Kozma Anna Budapest	Istria
Kruger V. Bodenbach	Lederer
Klein Rudolf Wien	Hofbrau
Kruber Eugén	Grosz
Kozicska Béla Budapest	Tivoli
Kunsti Alois Wien	Stiglic
Kápolnai Adolfné Budapest	Breiner
Klein Gyula Budapest	Stefania
Kovács János Nagyvárad	Securanst.
Kaufmann Sándor Bares	Securanst.
Lyntero gróf Sonnenburg	Stefania
Licht Friedrich dr. Magdeburg	Palace
Loseb Helén Pécs	Stefania
Langer Ottó Wien	Fischer
Löv Berta Budapest	Hausner
Lévai Zsigmond Budapest	Wlassics
Müller Árpád Budapest	Palace
Metzger Therese Wien	Homme
Marcher Karlie Wien	Hamme
Mitter József Liesing	Fischer
Nagel Luise Wien	Stefania
Nieniewska Maria Ploek	Lederer
Neumann Leopold Szurdok	Securanst.
Nathansohn Fritz Wien	4 Jahreszeiten
Orbán Jenő Nagyvárad	Securanst.
Östreicher L. Szolnok	Janette
Potsch Hermina Liebau	Fischer
Potsch Hans Wien	Fischer
Placzek Johanna grófnő Kolozsvár	Slatina
Panfilli Ignác Grác	V. Abbazia
Prebeg Zdenke Zágráb	Bellevue
Pach Imre Budapest	Securanst.
Perufuss Alois dr. Brünn	Istria
Ruder Jenő Miskole	Securanst.
Rapp J. Lemberg	Lederer
Reppert Ernst Wiesbaden	Stefania
Robell Kornél Budapest	Stefania
Rotti Pál Budapest	Stefania
Reimel Sándor Budapest	Stefania

Schenner Maria Wien	Plesch
Sólyom Ferenc Budapest	Riviera
Suchecka Filipine	Augusta
Stozzowsky József Krakkó	Antonienh.
Stradal August Wien	Hofbrau
Sedlezky Anton Wemberger	Antonienh.
Steinbach Jean Mülhause	Quarnero
Schmelezer Heinrich Wien	Zotter
Somossey Mária Budapest	Palace
Spiegel Dezső Nagyvárad	Securanst.
Sacher Lipót dr. Budapest	Quarnero
Trifunaz Jozefa Budapest	Volosca 116
Tarnowska Maria grófnő Zakopane	Augusta
Tóth Bertalan Miskole	Securanst.
Tóth Stefan Wien	Stefania
Voelkel Louise St. Pölten	Stefania
Vasváry Lipót Budapest	Quitta
Vogram Gábor dr. Szentlászló	Hermitage
Vusits László Budapest	Lido
Waldberg Izabella Budapest	Volosca 116
Worobieff S. Moszkva	Riviera
Zilahi Ernő Budapest	Quitta
Zádor Ármin Budapest	Bellevue

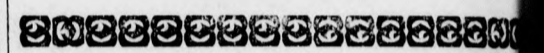
Hotel Slatina, Abbazia

A Slatina-fürdővel szemben a katonai gyógyház mellett. Előkelő családi ház. Szobák ellátással s anélkül, nag étterem, kert, magyar és francia konyha. Villanyvilágítás. Mérsékelt árak. Telefon 101. Tulajd. Lackner Fanny.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító
GYOGYSZERTÁRA
a városi torony mellett
Ajánlja magát minden orvosi rendelés zonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. sfb.

Fiumei első magyar rizshántoló- rizskeményítőgyár részv. - társaság

FIUME.
Különlegesség
FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.

VÉDJEGY.
A vegyi tisztaságért a gyár kezkesked

18 éven felüli, tisztességes
ujságáruló rikkancs
napi 2-3 korona biztos kereset
délutáni foglalkozásra keres
A TENGERPART
kiadóhivatala.

Grand Magazin alla Convenien
NEMES HENRIK fióközlete
Fiume, Piazza Scarpa 4.
Férfi-, női-, gyermek fehérneműek, bluzok, harisnyák, kézimunkák, kelle stb. stb. szolid, szabott árakon.
Katonai és egyenruházati cikkek g raktára. Legnagyobb és legjobb beva alis forrás.

Minden a kihorolás vagy a szétk körül felmerülő panaszt telefon, vagy lezólap útján a kiadóhivatalba kérünk jelenteni.

APOLLO SZINHÁZ

Igazgató: TROPFAUER ÁRMIN
Via Alessandro Volta 6 (A De la Ville és az Imperiaál szálló közötti utcában).

Május 1-től 15-ig
Szenzációs műsor!
Steiner számológépművész
prolongálva

Willand Trio, létra akrobaták
Oskar Roetig, humorista
Orlofska Szió, hanyversenyénekesnő
Boros Kettő, apacstanc
Végh Zsazsa, táncosnő, továbbá több elsőrendű attrakció és az ujonnan szerződött tagok fellépte.
Az asszony, szkecs.
Kabaré zabad bemenettel.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesitem nagyrabecsült rendelőmet, hogy tanulmányutamról megérkeztem, magammal hozván a legdivatosabb angol- és francia szövet-mintákat. Ezekkel a legkényesebb igényeknek is meg tudok felelni. Kivánságra a mintákat házaknál is készséggel bemutatom.
Nagyrabecsült rendelőim szives pártfogását kérve, maradok teljes tisztelettel
Juhász Pál, férfi-szabó
Via A. Manzoni 3. szám I. emelet.

Klemencsics Károly
Telefon 951. **FIUME Corso 12. sz.**
Vasutdijszabási és szállítási iroda
(Alapított 1892).
Elvállal mindennemű helyi és tengeri szállításokat előnyös feltételek mellett. Fuvarlevé-eflülvizsgálat és díjkülömbözetek visszkereeste

Parfumerie „HEZ“ illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben. Budapest VIII. Losonci-u. 13.

Reklámunk óriási eredménye újabb reklámakcióra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembezőkőbb előnyöket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk:

- 1 csoport 2 kor. 50 fill. (19 darab)
 1 dr. üvegtégely francia arc- és kézfi-nomító
 1 db. francia szappan (bármely illatban)
 1 üveg francia porfium (bármely illatban)
 1 üveg francia brillantín (bármely il-latban),
 1 könyv (60 lap) angol pouderpapír
 1 csomag dr. Heider-féle fogpor
 1 db. francia fogkefe (csontnyéllel)
 1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor
 1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz
 10 db. szekrény- és ruhaillatosító (fran-cia Sachet-lap)

Összesen 19 darab 2 kor. 50 fillért.

Szállítások naponta eszközöl-tetnek. Szétküldés: biztos posta-kézbesítés érdekében vagy után-vét mellett, minek költsége 84 fillér, vagy a pénz előleges be-küldése ellenében, a mely eset-ben a 2 korona 50 fillér vétel árhor 72 fillér csatolandó. Cso-magolási költséget nem számí-tunk. — Tizenhat oldalas illat-szer és háztartási értesítőnköt kiváratra ingyen és bérmentve küldjük.

33 óceánjáró

Austro Americana - Trieszt.

Rendes személy- és áru forgalom, Észak- és Dél-Amerika, Görögország, Olaszország, Délafrika és Spanyolország felé.

május 17-én. A ndn emfwp etaoih xzöü?
 Személyszállítás Triesztből New-Yorkba:
 az Oceania gőzössel május 17-én, a Martha
 Washington máj 24-én, a Kaiser Franz Jo-seph I. május 31-én.

Személyszállítás Triesztből Quebec és Mont-realba:

a Polonia május 31-én
 Teher szállítás Triesztből Philadelphiába:
 a Maria gőzössel május 12-én, az Emilia
 gőzössel május 14-én, az Ida gőz. máj. 25-én
 Triesztből Havanna és New-Orléansba:

a Federica gőzössel május 12-én.
 Patras, Almeira, Las Palmas, Rio de Ja-neiro, Santos, Montevideo és Buenos Ayres-be az Eugenia szem.-száll. gőzössel május 1-én, az Atlanta szem.-száll. gőzössel május 15-én. Montevideo és Buenos-Ayresbe egy tehergőzössel május 20 és 30-ika között.

Közelebbi felvilágosításokkal az igazgatóság Triesztben, Via Molino piccolo 2, szolgál.

33 óceánjáró

Figyelem!

„HEZ“ arckréme 80 fillér.
 „HEZ“ arczsappan 80 fillér.
 „HEZ“ arcpouder 80 fillér.
 3 drb. bármelyikből egyszerre ren-delve a pénz előzetes beküldésé-nél bérmentve. Diszkrétan küldi:
 „HEZ“ illatszertár Budapest VIII. Losonci-utca 13. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

NEM MESE!

Ha pattanása vagy szeplője a „HEZ“ Csoda szappanunktól el nem múlik, úgy pénzt kötelesek vagyunk visszaadni. 1 drb. „HEZ“ Csodaszappan 2 kor. 50 fill. 3 drb. „HEZ“ Csodaszappan 7 korona. Használati utasítás hozzájár. A pénz előzetes beküldésénél portó 84 fillér, Diszkrétan küldi: „HEZ“ illatszertár Budapest, VIII. Losonci utca 13. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

TÓTH JANOS

Magyar vendéglőj

a legolcsóbb Fiumében.

Via Alessandro Manzoni 10

Köbányai polgári sör.

Magyar és dalmát bor

Egy koronás heti részletre

mindennemű vászon, kézmű, függöny, kép, képkeret és tükörárú. Levelezőlap hívásra megbízottam házhoz jön. Weisz Márk
 Telef. 15-56 Fiume, Via Carducci 16. III

SCHÖNL. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖNL.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb- ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszás (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyuk-szemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Via Carducci 12. II. em.

Telef. 11-83.

„Mercur“ kávéház

az indóházzal szemben.

Egész éjjel nyitva. - Am-erikai billiárd. - Figyelme-kiszolgálás.

Tulajdonos: ZAGORC FERENC

LINOLEUM

!! RITKA ALKALOM !!

Új küldemény érkezett Linoleum-szőnyegekben, bordúrral és fémsarokkal,

150x200 nagyság	K	8.50	darabja
200x250	„	K 14.—	„
200x300	„	K 17.—	„

Viaszkosvászon

78 cm. magas méterenként	Kor.	1.70
110 cm. magas méterenként	Kor.	2.10
115 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

Linoleum futók

67 cm. magas méterenként	Kor.	1.60
90 cm. magas méterenként	Kor.	1.10
100 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

Linoleum, fürdő-, háló- és ebédlőszobák lefedésére m²-kint Kor. 2.50.

Padlók lefedését saját munkásaink által vállaljuk. Költségvetés ingyen és bérmentve.

Haas Leopold - Fiume

CORSO 6.

Wetzler Testvérek azelőtt Gondrand Testvérek,
Nemzetközi Szállító Rt. fiókja Trieszt.

A legmegfelelőbb gyűjtőforgalom, különösen élelmiszereknek, Trieszttől Bécsig. Közvetlen fuvardíjtelek magyar és dalmát kikötőkből Bécsbe.

ADRIA szálloda és étterem

Adamich - utca

Tulajdonos: DE NEGRI TRANQUILLO

Kedvelt találkozóhely

A városcentrumában, a hajóállomások közelében villamos vasuti megállóhely. Pompás kilátás a tengerre. Kényelmes és elegáns szobák, fürdők villanyvilágítás, mérsékelt, áruk.

Kitünő német és olasz konyha.

A legjobb dalmát és házi borok, állandóan friss sör.

ROSENBERGER B.

és testvére butorrktára

Fiume Corso 34 (Struppi ház) Telef. 504.

FONTOS!

„HEZ“ kölnivíz 1 üveg 50 fill., 3 üveg 1 kor. 30 fill., „HEZ“ kölnivíz 1/2 liter 3 kor. „HEZ“ kölnivíz 1 liter 5 kor. 50 fill. „HEZ“ kölnivíz szappan 1 drb. 60 fill., 3 drb. 1 kor. 60 fill. A minőség elsőrendű voltáért felelőséget vállalunk. Küldi: „HEZ“ illatszertár Budapest, VIII. Losonci-utca 13. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

Legfinomabb

elszakíthatatlan. francia „M“ férfi gummi-óvszer 1 tucat 2 korona 50 fill., 2 tucat 4 korona fill., 3 tucat 6 korona. Porto „HEZ“, Budapest, VIII. Losonci-utca 13. Diszkrét szétküldés.

Hartweg Testv.

Fiume, via Acquedotto 11. SZ.
 Első fiumei és tengerparti gőzruha-festő és vegytisztító intézet. Kifogástalanul fest és tisztít.

MEGNYILT
Risztics Milán
fodrászüzlete

(VUJA M. mellett).

Hygienikus.

Modern.